

12 میلیون دانش آموز در سابه نظام جدید

مهر امسال نه به اندازه مهر سال گذشته اما به نسبت مهرهای چند سال قبل متفاوت است. آغاز سال تحصیلی گذشته با تغییرات بزرگی همراه بود که مهم‌ترین آن شش پایه شدن دوره ابتدایی بود. ایجاد پایه ششم ابتدایی، مهر سال گذشته را با دلهره‌های زیادی همراه کرد و دانش‌آموزان و معلمان را در شرایط سخت و تجربه نشده‌ای قرار داد.

مهر امسال نه به اندازه مهر سال گذشته اما به نسبت مهرهای چند سال قبل متفاوت است. آغاز سال تحصیلی گذشته با تغییرات بزرگی همراه بود که مهم‌ترین آن شش پایه شدن دوره ابتدایی بود. ایجاد پایه ششم ابتدایی، مهر سال گذشته را با دلهره‌های زیادی همراه کرد و دانش‌آموزان و معلمان را در شرایط سخت و تجربه نشده‌ای قرار داد.

امسال هم پایه ششم به قوت خود باقی است، با این تفاوت که اجرای آن یک سال تجربه دارد و به نظر می‌رسد مشکل معلمان و دانش‌آموزان کمتر از قبل بشود، در عوض پایه هفتم که شروع مقطع متوسطه اول (راهنمایی سابق) است، امسال جای پایه ششم را می‌گیرد و به همان اندازه که سال گذشته این پایه تازگی داشت، پایه هفتم برای دانش‌آموزان و معلمان، نو و ناشناخته خواهد بود.

این وضع تا چند سال آینده ادامه خواهد داشت یعنی تا آن زمان که دانش‌آموزانی که سال گذشته کلاس ششم ابتدایی را تجربه کردند، فارغ التحصیل شوند. این دانش‌آموزان سال‌های بعد به کلاس هشتم، نهم، دهم، یازدهم و دوازدهم می‌روند که در سال نخست هر کدامشان تازگی دارد و شرایط ناشناخته‌ای را پیش پای معلمان و دانش‌آموزان قرار می‌دهد.

پس در واقع طبق این سیستم در سال‌های پیش رو همواره یک گروه از دانش‌آموزان مورد آزمایش سیستم جدید 3-3-6 قرار می‌گیرند، گروهی که بی‌شک تحت تاثیر تبعات منفی و ایرادات موجود در این سیستم خواهند بود.

تغییر همراه با طمانینه

از امسال اجرای نظام 3-3-3 نیز جدی‌تر از قبل می‌شود، اما نه به آن اندازه شتابزده که موجب نگرانی خانواده‌ها شود. تاکید آموزش و پرورش بر حفظ آرامش خانواده‌هاست، به همین دلیل فاطمه قربان، معاون ابتدایی وزیر آموزش و پرورش می‌گوید در سال تحصیلی پیش رو فقط 20 درصد از مدارس شاهد اجرای این سیستم خواهند بود.

در واقع تقسیم دوره ابتدایی به دو دوره سه ساله و اعطای گواهینامه به دانش‌آموزان در پایه‌های سوم و ششم چون مشکلاتی را برای مدارس، دانش‌آموزان و اولیای آنها ایجاد می‌کند، با طمانینه پیش خواهد رفت و هر زمان فضای فیزیکی مدارس برای اجرای این سیستم آماده شد، نظام 3-3-3 در کشور فراگیر خواهد شد.

جمعیت دانش‌آموزی روی یک خط

زنگ شروع سال تحصیلی 92-93 امسال برای 12 میلیون و 242 هزار دانش‌آموز به صدا درمی‌آید، جمعیتی که نسبت به سال گذشته تغییر چشمگیری ندارد، اما تا حدودی با کاهش مواجه شده است. سال گذشته این جمعیت 12 میلیون و 296 هزار و 793 نفر بود که امسال حدود 50 هزار نفر از آن کم شده است.

در واقع در سال تحصیلی پیش رو این کاهش را در بخش‌های مختلف می‌توان دید به طوری که تعداد دانش‌آموزان مقطع ابتدایی از رقم شش میلیون و 854 هزار و 972 نفر در سال گذشته به رقم شش میلیون و 850 هزار نفر در امسال رسیده است.

البته جمعیت دانش‌آموزان مقاطع متوسطه اول و دوم، امسال برعکس سال گذشته روندی افزایشی داشته به طوری که امسال در دوره متوسطه اول (راهنمایی سابق) دو میلیون و 212 هزار نفر و در دوره متوسطه دوم (دیپیرستان سابق) سه میلیون و 270 هزار نفر در کلاس‌های درس حاضر خواهند شد در حالی که سال قبل در دوره راهنمایی دو میلیون و 124 هزار و 74 نفر و در دوره دیپیرستان سه میلیون و 253 هزار و 554 دانش‌آموز در حال تحصیل بودند.

این کم و زیاد شدن آمارها در بخش‌های دیگر نیز وجود دارد، گرچه برآیند کلی آمارها نشان می‌دهد امسال از لحاظ آماری نسبت به سال گذشته تفاوت چشمگیری به وجود نیامده و جمعیت آماری دانش‌آموزان حتی میزان رغبت آنها به ثبت نام در مدارس مختلف، تقریباً روی خط مشابه سال قبل حرکت می‌کند.

طبق آخرین اطلاعات منتشر شده از مرکز آمار فناوری اطلاعات وزارت آموزش و پرورش در سال تحصیلی جدید از مجموع 12 میلیون و

242 هزار دانش آموز ثبت نام شده، 11 میلیون و 237 هزار نفر از آنها در مدارس دولتی درس خواهند خواند. این در حالی است که تعداد دانش آموزان راغب به تحصیل در مدارس غیردولتی امسال با کاهشی چند هزار نفری به یک میلیون نفر رسیده است، در حالی که سال گذشته مدارس غیردولتی سراسر کشور پذیرای یک میلیون و 38 هزار و 353 دانش آموز بود.

آمار ثبت نام شده ها در مدارس بزرگسالان نیز کاهش را نشان می دهد به طوری که با شروع مهر، 452 هزار نفر به تحصیل در این مدارس مشغول می شوند؛ حدود 15 هزار نفر کمتر از جمعیت 467 هزار و 486 نفری سال گذشته.

نوآموزان در بلاتکلیفی پیش دبستانی

نظام آموزشی کشور از زمانی که یک نوآموز وارد آن می شود تا زمانی که دیپلم می گیرد و برای رفتن به دانشگاه مهیا می شود، کاستی های زیادی دارد. مسئولان آموزش و پرورش نیز در دوره های مختلف بر این موضوع اذعان داشته اند هرچند هر وزیر برحسب سیاستی که دنبال کرده، این کاستی ها را پررنگ یا کمرنگ نشان داده است.

در میان مقاطع تحصیلی اما به نظر می رسد دوره پیش دبستانی پرمشکل ترین مقطع است. مشکلات هم از چند بابت است؛ یکی به علت اختیاری بودن شرکت در این دوره و دیگری از بابت پولی بودن آن. در واقع اکنون یک خانواده مختار است فرزندش را به پیش دبستانی بفرستد یا نه، همچنین تا حدی مطمئن است اگر پول بیشتری بدهد فرزندش در پیش دبستانی بهتری ثبت نام می شود و منظم تر تحت تعلیم قرار می گیرد. البته این اطمینان صددرصد نیست چون پیش دبستانی یک دوره تحصیلی غیررسمی تلقی می شود و بعید نیست چون مثل مدارس قاعده مشخصی ندارد، خواسته خانواده ها را تامین نکند.

در این میان ویژگی های غیررسمی و غیراجباری بودن پیش دبستانی برای مربیان این دوره نیز دغدغه ساز شده و آموزش و پرورش خود را ملزم به استخدام این مربیان نمی داند، دلیل این ملزم نبودن نیز این است که آموزش و پرورش می گوید تا زمانی که قانون این دوره را اجباری نکند برنامه ای برای جذب مربیان وجود نخواهد داشت.

در واقع آموزش و پرورش به دنبال قانونگذاری در مجلس است، موضوعی که مجلس تاکنون به آن کم توجه بوده و به همین علت آینده پیش دبستانی در وضعی مبهم قرار گرفته است.

با وجود این، مشکلات همچنان از دوره پیش دبستانی استقبال می شود. امسال تعداد ثبت نام شده ها در این دوره 757 هزار نفر است که نسبت به آمارهای سال گذشته که از ثبت نام 412 هزار و 903 نفر خبر می داد، رشد چشمگیری دارد. البته این آمار می تواند بزرگ تر از این نیز بشود به شرط آن که مشکلات پیش دبستانی ها حل شود، شهریه های دریافتی از اولیا متعادل تر شده و مراکز پیش دبستانی در سراسر گسترده شود.

تغییر، شاید از سال تحصیلی 93-94

مهر امسال شرایط ویژه ای دارد، ویژه از این بابت که برنامه ریزی های سال تحصیلی 92-93 را وزیر و همکارانش در دولت دهم انجام داده اند و اجرای آن به عهده وزارتخانه دولت یازدهم قرار گرفته است.

علی اصغر فانی، سرپرست وزارت آموزش و پرورش نیز این اواخر خیلی نرم به این موضوع اشاره کرد و تاکید داشت چون کار از کار گذشته و برنامه ریزی ها انجام شده، امسال همه چیز به شکلی که همه انتظار دارند، پیش خواهد رفت.

این گفته مهم است چون دست اندرکاران نظام آموزشی را مطمئن می کند بعد از توفان های سال گذشته، امسال مدارس شرایط آرام تری خواهند داشت و اگر قرار است تغییر یا اصلاحی در سیستم ایجاد شود دست کم یک سال روی آن فکر خواهد شد.

البته چون وزارت آموزش و پرورش از بابت داشتن سرپرست و قطعی نبودن وزارت علی اصغر فانی در بلاتکلیفی به سر می برد، نمی توان به تداوم این پیش بینی ها امیدوار بود، اما اگر او از مجلس رای اعتماد بگیرد باید منتظر بود سال تحصیلی 93-94 همان گونه که فانی تاکنون اعلام کرده با تغییرات مهمی همراه باشد و بستر اجرای واقعی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با همه ریزه کاری هایش مهیا شود.

مریم خباز / گروه جامعه